

Es Molí Nou

Vilafranca - Gener de 1997 - Any XI - N° 112

- **Entrevista amb el metge de Vilafranca, Jaume Campomar**
- **Vilafranca sofreix una altre onada de desperfectes**
- **C.F. Vilafranca perd xispa**
- **Fortes pluges als mesos de desembre i gener**

Es Molí Nou

Depòsit Legal
PM-336-1986

**Coordinació i
maquetació**
Jaume Català

**Assessorament
lingüístic**
Maria Coloma Mesquida

Consell de redacció
Miquel Barceló
Jaume Català
Rafel Jaume
Francesca Martí
Antoni Sansó
Margalida Sansó
Joan Rigo
Jaume Vidal

Han col.laborat:
Joan Jaume
Guillem Mas
Pep Mascaró
Josep Méndez
Jaume Nigorra
Andreu Salom
Guillem Sansó
Jaume Sansó

Foto portada:
Francesc Amengual

Imprimeix
Gràfiques SIBA
Eng. Felicià Fuster, 21
Santa Margalida

**Els articles publicats
en aquesta revista sols
expresen l'opinió dels
seus autors i el consell
de redacció només es
responsabilitza de
l'editorial**

La premsa forana: de premsa folclòrica a premsa ignorada

Des dels anys 1978-80, en què es treballava molt per constituir i posar en marxa la nostra Associació, fins a l'actualitat han passat prop de vint anys. Els objectius aconseguits des de llavors són molts i, tal vegada, el més important ha estat la consolidació i la unió de l'APFM (Associació de Premsa Forana de Mallorca).

Aquests darrers anys, el sòtil de publicacions associades s'ha mantingut entorn de les cinquanta, amb els alts i baixos propis d'una entitat diversa com revistes hi ha associades. Amb els anys, s'ha aconseguit que les institucions hagin participat d'aquest creixement i consolidació, fins al punt que els ajuts econòmics han pogut satisfer més d'una revista en crisi. També és veritat que per als setmanaris aquests ajuts no han estat més que testimonials, i és en aquest aspecte on volem centrar aquesta queixa.

La premsa diària de Palma absorbeix la pràctica totalitat de la publicitat que les grans institucions públiques, Govern Balear i Consell Insular de Mallorca, destinen per promocionar-se i/o donar a conèixer els seus objectius. No debades, la premsa diària rep el que està en el seu dret a l'hora de demanar publicitat. La premsa forana rep, justament, les miques d'aquests ajuts institucionals.

Fins el moment, els polítics han firmat pocs concerts econòmics amb l'APFM, la majoria per la seva contribució a la normalització lingüística, tot i que la premsa forana havia estat peonera en aquesta tasca; la seva difusió actual en català és possible gràcies a l'esforç comú de moltes de les publicacions associades. Cinquanta revistes que, per mitjana mensual, sumen un total de 98.000 exemplars de tiratge, i molt més de difusió i lectura. I, encara, pareix que demanam diners en un cap de cantó amb un capellet de palmes. També som conscients que la nostra premsa premsa no pot viure determinada pels ajuts institucionals i que ens hem d'espavilar: no dormir a la serena, com diuen pel poble. Hem mantingut una fidelitat constant a les institucions, que, molt sovint, no ens han valorat suficientment. A l'hora de respectar els concerts, hem complert i hem procurat ser equànimes amb tothom, i aquesta equanimitat ha permès la unió dins l'Associació. Però, davant el futur imminent que ens espera, en què la professionalització i la competència faran trontollar les petites revistes associades i les que puguin néixer, cal pegar un crit ben fort perquè les institucions ens tinguin en compte a l'hora de distribuir els barems publicitaris que marquen. Ho repetim: la premsa forana no pot ser ignorada per les retallades pressupostàries. El nostre compromís va molt més enfora, i hem mostrat proves evidents de complir els nostres convenis. Als pobles, on la premsa diària no tracta directament la infonació i no té la fidelitat que ofereix la premsa forana, aquesta sempre serà una garantia per a les persones que hi viuen.

Esperem, aleshores, que amb vista a aquest any, les autoritats polítiques ho tinguin més clar.

Editorial conjunt de l'Associació de Premsa Forana de Mallorca

Vilafranca torna a sofrir una nova onada d'actes vandàlics

Mostra d'alguna de les pintades realitzades

Comptadors d'aigua com aquests també s'han vists malparats

Durant el mes de desembre i la primera quinzena de gener varis bens d'utilitat pública i privada s'han vists afectats per una onada d'actes vandàlics que han degradat la imatge externa del nostre poble. La nit del sis de desembre, dia de la Constitució, es feren varies pintades a favor de la llengua catalana i en contra de la imposició del castellà, també en favor de la insubmissió, de la independència dels Països Catalans i un on es demanava «la mort a la Guàrdia Civil» a diversos llocs d'utilitat pública, com ara l'escola, senyals viàries o el poliesportiu, així com també a algunes cases i parets.

En dies posteriors la brigada municipal procedí a esborrar les esmentades pintades, que no han fet res més que provocar confusió entre el veïnats i també a alguns mitjans de

El darrer ple acordà un increment de la vigilància policial

comunicació que mesclaren ous amb caragols relacionant aquests fets amb les detencions efectuades dos mesos enrera per la Guàrdia Civil.

Però els fets desgraciats, maldament no tinguin res a veure uns amb els altres, no han acabat aquí perquè al començament del gener varis comptadors d'aigua de la zona nord del poble foren espanyats i alhora de tancar la present edició ja s'havien anunciat mesures des de l'ajuntament per saber alguna cosa sobre l'autoria dels fets com ara l'increment de la vigilància per part de la policia local i de la Guàrdia Civil.

Salvador Barceló no presenta la dimissió de regidor a la espera del judici del dia 7 d'abril.

El regidor i delegat de policia de l'equip de govern municipal, Salvador Barceló, va ser jutjat, juntament amb altres tres socis, el passat 17 de desembre com a presumpte responsable d'una estafa coneguda com la «pentinada del natzarè», en la que l'empresa dedicada a l'elaboració de lots de Nadal, i de la qual n'era soci Barceló, no duia cap tipus de comptabilitat i no pagava el material comprat als prop de 30 creditors insulars i peninsulars. Així, el ministeri fiscal demanava vuit anys de presó pel vilafranquer al legant motius d'estafa i de falsificació de documents.

L'acte de judici no es celebrà degut a la manca de testimonis i la secció segona de l'Audiència Provincial fixa el set d'abril com a nova data per celebrar el judici. Segons les informacions publicades als diaris regionals, amb les quals ens hem guiat per elaborar aquesta informació, tot apunta que els processats s'han posat d'acord en retornar els doblers a les empreses perjudicades, fins al punt que una de les empreses denunciants ja s'ha retirat del cas com acusació particular.

Per tant s'haurà d'esperar a veure que succeeix el proper 7 d'abril per

saber si finalment els imputats hauran de complir les penes imposades pel ministeri fiscal, si aquestes són rebaixades o si finalment hi ha acord entre els acusats i els acusadors i es retiren els càrrecs contra els demandats.

L'afer ha aixecat molta d'expectació entre els mitjans de comunicació regionals degut al càrrec de regidor que ocupa en Salvador a l'ajuntament, càrrec que sembla no voler deixar per mor d'aquest plet que ja començà a la passada legislatura.

Bona participació en unes festes que encara es poden millorar

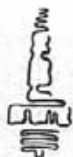
Les festes de Nadal, Cap d'any i Reis ja han passat. Començant per la festa de Nadal podem dir que la sibil·la d'enguany, al igual que l'any passat, fou molt ben interpretada per Francesc Estrany Mayol. Però per Nadal els que decidiren quedar-se a casa es trobaren que per la tevé sortia un jove vilafranquer a interpretar, de forma sorprenent, el sermó de la calenda a les matines de Lluç, el nin vestit de blavet era Antoni Ruiz, de ca n'Esperança «Diega». La Nit de Cap d'any es tornà a celebrar a les escalonades de l'església de Santa Bàrbara i compta, com podeu veure a la fotografia amb gran afluència de vilafranquers i externs. La diada de Reis tengué un alicient especial perquè el dissabte quatre de gener es feu una petita festa al parc de Pere Fons perquè els nins i nines de la Vila poguessin entregar les cartes de regals als pages dels Reis d'Orient. El diumenge de Reis també hi va haver algunes sorpreses com ara que a la cavalcada hi va haver una carrossa que simulava un betlem vivent, que els regals s'entregaren a domicili, que els Reis no anaren en cavall sino en carrossa i que els pages hagueren de repartir els regals. Tot i que les nostres festes encara poden millorar molt més cal destacar la bona iniciativa de la poca gent que muntà les carrosses, dels pages i els reis i de l'adheriment de l'APA per ajudar en aquesta festa.

Francesc Company

Antoni Ruiz

**TALLER MECANIC
DAMIÀ
MARTÍ**

Son Pons, 21 • Tel. 56 01 52 07250 - VILAFRANCA

**BRODATS
MAJÒRICA, S.L.**

Catalina Sansó Caldentey
Jaume Sansó Caldentey

C/. Sant Martí, 54 - Tel. (971) 56 00 96
Fax: 56 06 41 - VILAFRANCA

La gent major del Pla és veurà més ben atesa gràcies a l'estudi elaborat pel CIM i la Mancomunitat

El Consell Insular de Mallorca i la Mancomunitat del Pla han presentat les directrius bàsiques que han de contemplar-se per completar la xarxa de Serveis Socials d'Atenció Primària en el sector de les persones majors.

El Consell Insular i la Mancomunitat del Pla, conjuntament, han elaborat un estudi sobre necessitats socials de la població major resident en els municipis que conformen la Mancomunitat del Pla.

L'estudi, dirigit pels tècnics de les dues entitats, i que és fruit de la col·laboració entre l'Equip de Vellesa i Família del Cim i del Departament de Serveis Socials de la Mancomunitat ha possibilitat definir diferents propostes d'actuació, per tal d'anar completant la xarxa de Serveis Socials d'Atenció Primària a l'àmbit de la gent gran.

Actualment els Serveis Socials de la Mancomunitat reb anualment aprop de les 2.000 demandes de les quals són resoltes el 81,80%; el 82,26% d'aquestes corresponen a demandes d'assessorament i el 8% a Ajuda Domiciliària.

Ambdues entitats han prioritzat la seva actuació a l'àmbit de les persones majors donat que les dades estadístiques senyalen clarament que són el col·lectiu que més necessitats socials tenen, conformen el 37% del total de les demandes. Igualment cal destacar que els pobles de la Mancomunitat, en termes globals, mostren una estructura de població vella, i tendències importants de pèrdua de població. Aquests dos elements, l'envelliment de la població i la pèrdua de població jove, fa que les necessitats socials cada cop siguin més evidents pels ancians. La dependència de les persones majors cada cop és més elevada i augmenta la seva pressió sobre la població activa.

Tal com apareix a l'estudi, les característiques sociodemogràfiques confirmen la necessitat d'una intervenció global. Mentre que a la totalitat de Mallorca la població major de 75 anys correspon a un 14,69% del total de la població; a la Mancomunitat correspon el 23,22%. Una altra dada que cal destacar és el 65% de llars unipersonals que corresponen a aquest sector de població, mentre que a Mallorca únicament li correspon el 50%.

L'estudi està realitzat sobre un col·lectiu de 444 persones, totes elles majors de 60 anys i usuàries dels Serveis Socials de la Mancomunitat, per tant ens trobam davant una mostra molt ample i representativa.

A l'estudi es recull informació sobre aspectes bàsics de la seva qualitat de vida. Cal destacar que el 27,25% viuen sols; que el 43,02% veuen els seus fills a diari; que el major nombre de malalties estan relacionades amb l'aparell circulatori i locomotor; el 62,84% tenen casa en propietat.

En relació als serveis, és el Servei d'Ajuda Domiciliària (SAD), 37,49%, i el menjador a domicili, 23,19%, els que compten amb més demandes. Hi ha, per tant, una clara tendència a valorar aquells serveis que permeten a l'ancià mantenir-se a la seva llar i en el seu entorn social, abans d'anar-se'n a una residència.

Del total d'enquestats únicament el 19,37% pot valer-se per si mateix. Aquesta dada dona més valor a la voluntat majoritària de voler mantenir-se en el seu domicili, malgrat tinguin vertaderes dificultats d'autonomia. Molt més si afegim que de les persones enquestades, 121 viuen soles, el 90%

Un 23% de la població de la Mancomunitat és major de 75 anys

no es pot vestir, i el 72% no pot rentar-se.

La Mancomunitat del Pla ha fet un important esforç per dotar els seus pobles d'una xarxa de Serveis Socials d'Atenció Primària, en col·laboració amb el CIM, a través del Pla de Prestacions Bàsiques.

Igualment altres institucions han participat en aquest procés: el INSERSO, a través del conveni del SAD; i la Creu Roja a través del conveni de telealarmes.

El document final fa una sèrie de propostes tendents a completar la xarxa i els serveis actual:

1. Mantenir la cobertura del Servei d'Ajuda domiciliària la ràtio de 1995. Millorar la qualificació del Servei amb la col·laboració dels Centres de salut i la incorporació d'ajuda informal (objectors i voluntariat).
2. Oferta de programes de prevenció i promoció comunitària (Gent Gran en marxa, Recuperació d'Oficis i Costums).
3. Ajudes econòmiques i suport tècnic a les associacions.
4. Ajudes econòmiques no periòdiques individuals. Descomptes per als majors en tarifes i impostos municipals.
5. Implantar recursos

L'envelliment de la població fa que les necessitats socials cada cop siguin més evidents pels ancians. La dependència de les persones majors cada cop és més elevada i augmenta la seva pressió sobre la població activa

complementaris al SAD. Menjador a domicili i bugaderia.

6. Creació de dos Centres de Dia.

7. Formació del voluntariat.
8. Activar programes de prevenció psico-social, tant a persones majors amb problemàtiques de solitud, com a Familiars Cuidadors.

9. Previsió de places residencials, tant amb acords amb residències dels pobles de la Mancomunitat, com amb la reconversió necessària de les actuals.

SUPERMERCAT MARGARITA

O F E R T E S

Llet sencera Agama, Brik 1l.....	79.-
American Cola SPAR Llauna 33 cl.....	27.-
Galletes Maria o torrades SPAR 4x200g.	139.-
Paper higiènic SPAR 4 rodets.	99.-
Oli de gira-sol SPAR.....	109.-
Arròs extra SPAR.....	139.-
Sardines SPAR.....	69.-
Llegums cuites SPAR	78.-
Tonyina clara SPAR	129.-
Cervessa SPAR	189.-

Ctra. Palma, 81
Tel. 56 03 94

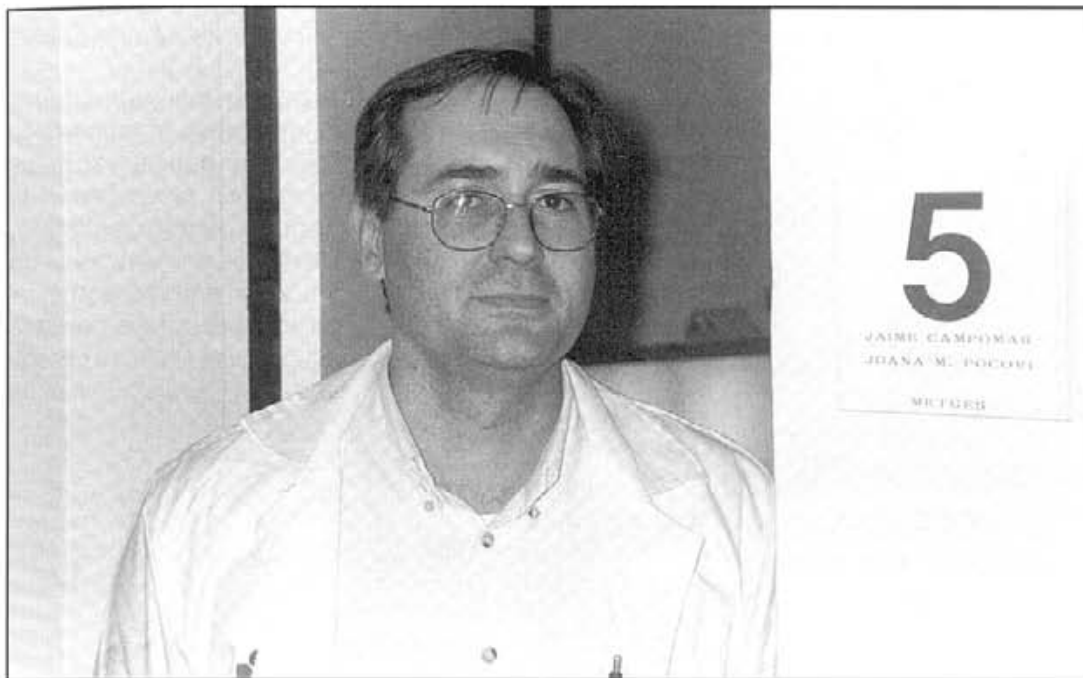
VILAFRANCA

”la Caixa”

Entrevista amb Jaume Campomar, metge titular de Vilafranca i coordinador del Centre de Salut

«La implantació de serveis al Centre de Salut no es pot fer amb un dia»

Campomar diu a l'entrevista que s'indirà molt en la prevenció i detecció de casos abans dels símptomes

Donada l'entrada en funcionament del nou Centre de Salut trobarem convenient fer una petita xerradeta amb el metge de capçalera del nostre poble i coordinador dels nous serveis del centre, Jaume Campomar Quetglas. Haurà de coordinar un centre que acollirà les prop de tretze mil persones que viuen als municipis d'Ariany, Petra, Sant Joan, Montuïri, Porreres i Vilafranca i que disposarà de vuit metges de capçalera, servei de pediatria, set infermeres, informació i atenció al pacient, activitats preventives i de promoció de la salut, servei d'atenció a la dona, citació als especialistes des del centre entre d'altres. Jaume Campomar va néixer a Palma fa 42 anys i es llicencià en Medicina i Cirurgia a la Facultat de Valladolid. Després d'uns anys de feina a la ciutat que el va veure néixer com a metge, Valladolid, es desplaçà novament a Mallorca on treballà a Santa Maria, a Costitx i a Sineu i des de l'any 1995, aquest mes de febrer farà dos anys, és el metge titular del nostre poble. Aquest fill de mare artanenca i para pollencí, encara que no tenguí accent de cap dels dos llocs, és, per lo que'l conec, una persona de paraula distessa, connectada a la realitat present i aquí li agrada conèixer detalladament cada problema i cada patologia dels seus pacients. Després d'aquesta conversa amb ell he tenguut un presagi: tenim la presència del doctor Campomar assegurada a mig termini. Hi no ho escric per escriure, el veig ambiciós amb aquest nova faceta de coordinació del Centre de Salut que li han encomanat, el trob còmode a Vilafranca i, sobretot, disposat a passar dies de pena i alegria entre la nostra gent. Sino ja hem tornareu la contesta.

«Els estalvis farmacèutics a Vilafranca han anat a la millora del centre i no en benefici del metge»

La posta en marxa del Centre de Salut ha fet que molta de gent hagi canviat el concepte de Punt d'Atenció Continuada (PAC) que havia tenguut fins ara?

Realment és així, però hem d'intentar clarificar aquest nou concepte de Centre de Salut que només difereix del que tots coneixem com a PAC en el sistema d'organització. L'assistència als malalts segueix essent continuada però ara s'inclouen nous serveis i funcions a part d'aquesta, com ara el de pediatria, el treball amb equip dels metges d'atenció primària, programes individualitzats i

historial de pacients, ampliació del servei de medicina preventiva, s'utilitzaran programes de salut (com nin sà, antihepatitis, programa de la dona...), gimnàsia per embarassades, etc.

Tot plegat pareix que seran difícils d'executar tots aquests programes i serveis?

Es tracta d'anar poc a poc. No hem de voler funcionar al cent per cent la primera setmana perquè sinó el caos pot ser considerable. Ara per ara començarem a aplicar els passos d'atenció al pacient que seran de protocol. Inicialment es tracta de controlar determinats malalts amb una patologia concreta, educar-los en la seva malaltia encara que ens trobem amb els inconvenients de la costum, insistirem en no provocar noves malalties dins la mesura de les nostres possibilitats. Incidirem molt en la prevenció i la detecció de casos abans dels símptomes.

Ja es disposa de tot l'equipament material i humà necessari?

Ens falta material sanitari i informàtic que arribarà aviat però ja tenim moltes altres coses. En quan al personal, aquest s'assigna en funció de les targetes sanitàries de la zona d'actuació i hem el laborat uns horaris on s'estableixen els dies, les hores i els llocs de consulta. Aquests horaris no estan tancats i es podran variar segons les necessitats de cada moment. En tot cas, i et pos per exemple el tema del pediatre, l'assistència bàsica sempre la podrà cobrir el metge de medicina gene-

ral que està suficientment preparat, de fet fins ara havia cobert aquest servei que te posat per exemple.

Seguint amb el tema de personal voldria recalcar el fet que Vilafranca compta amb un elevat nombre de persones majors de 65 anys. Aquest sector de població és el que més empra els serveis sanitaris i si tenim en compte que la distribució de personal es fa en funció de la distribució de la piràmide d'edats trobarem que el personal del Centre de Salut està en virtut de les edats de la població. Aquest tampoc és un tema tancat i esperarem a analitzar la situació i damunt això podrem reajustar segons les demandes.

Parlem del pacient vilafranquer, quins són els trets més peculiars nostres?

Els vilafranquers estan per dins la mitjana de Mallorca però és inevitable que algun grup reduït sigui problemàtic. Et puc assegurar que de tots els llocs que jo he conegut Vilafranca és un dels menys problemàtics. El que si m'agradaria destacar és que en l'àmbit laboral prop del 75 per cent dels accidents es podrien evitar si es complissin les mesures mínimes de seguretat i higiene en el treball.

Hi ha molts de polissons a

«Prop del 75 % dels accidents laborals que arriben a la consulta es podrien evitar si es complissin les mesures mínimes de seguretat i higiene en el treball»

L'hora de prendre les receptes?

En aquest aspecte hi ha dos grups. Uns que són donats a l'automedicació i un altre que no vol prendre el que se li recepte. Afortunadament no és la majoria, però sempre n'hi ha que apliquen aquella dita que diu que «lo que va

bé a la veïna també m'ha d'anar bé a jo».

Ets reaci a les receptes?

Tot lo que cura una vida sana i una dieta no té perquè haver de ser curat en pastilles, encara que per desgràcia moltes vegades no ens queda més remei que prendre la medicació.

És vera que si estalviu en medicament veis millorada la vostra paga?

Els doblers que no es gasten en farmàcia repercuteixen en equipaments pels centres. El que si és cert és que en alguns casos s'han fet gratificacions a metges que han estalviat en medicaments, però sempre són casos particulars. En el cas de Vilafranca aquesta mesura no ens ha afectat en absolut des que jo som aquí i tots els estalvis han anat en benefici del centre. No es pot fer demagogia en termes com aquests perquè la gent tot d'una confon els termes i es pensa que el metge deixarà de medicar-lo per tenir un ingrés extra. Mai tan lluny de

la realitat, mai es pot jugar amb la salut del pacient. Aquest tema es duu en molta delicadesa per un equip d'experts independents que avaluen mitjançant una auditoria la qualitat assistencial mitjançant els historials clínics individuals.

El mes de març s'inaugura l'Hospital de Manacor?

Crec que aquesta zona es veurà molt beneficiada i la gent es sentirà satisfeta. Però tot i l'entrada en funcionament d'aquest hospital es necessita la possada en marxa de Palma-II per solventar els problemes reals de Son Dureta i de l'assistència pública de Mallorca.

Per acabar, si haves d'ingressar a un hospital quin escolliries el públic o el privat?

El sistema públic d'assistència no té res a envejar al privat i pens que en molts d'aspectes la medicina pública supera ampliament la privada.

Jaume Català

La sala de cures ha estat ampliada

Taller

CA'N BOTELLES

Reparació i venda de:

BICICLETES DE MUNTANYA • DE CARRERES • CICLOMOTORS • MOTOS
MOTORS D'ASSERRAR I MOTOCULTORS

C/. Reis de Mallorca, 25

Tel. 56 06 19

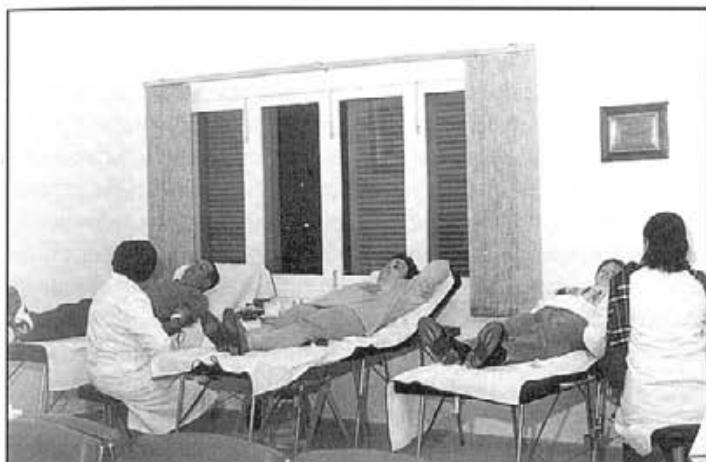
Vilafranca

Donants de sang a Vilafranca

Els donants de sang animen al poble a fer més donacions en properes convocatòries

En aquest número entrevistam, com ja vàrem fer el mes passat, altres donants de sang de Vilafranca que, tot i encara haver fet poques donacions, algun només n'ha feta una, ja aporten la seva petita part a moltes de persones a les quals una donació pot ésser vital.

Miquel Oliver Sansó

Miquel Oliver fent la seva donació a la camilla de més enfora

- Quants d'anys fa que sou donant?
Des de l'any 1982.
- Quantes vegades fa que sou donant?
Amb aquesta fa 19 vegades que donc sang.
- Que diríeu a la gent perquè s'animi a ser donant?
Que no han de tenir por, només és la punyideta i sobretot

Bàrbara Bauçà fent un petit aperitiu amb el coordinador Francesc Oliver

ajudes una altra persona que la necessita.

Bàrbara Bauçà Sureda

- Quants d'anys fa que sou donant?
Des de l'any 1980.
- Quantes vegades fa que en dones?
Aquesta és la 34.

En Joan va ser animat a fer la seva primera donació pel seu cunyat

- Que els diríeu a la gent perquè s'animi a ser donant?
Que no passa res, no te n'adones de res i que fas molt de bé a altres persones que no coneixes, però que un dia potser a un familiar teu o a tu mateix. També et fan una analítica i és una seguretat perquè almenys saps que estàs bé.

Joan Servera Nicolau

- Quants d'anys fa que sou donant?
Aquesta és la meua primera vegada.
- Per què t'has decidit?
Ha estat el meu cunyat en Sebastià Mesquida, qui m'ha informat que venien avui i m'he decidit cosa que ja havia pensat, però sempre hi havia una coseta o s'altra que no m'ho permetien.
- Que els diríeu a la gent perquè s'animi a ser donant?
Que no passa res i que fas un favor a una altra persona.

Francesc Oliver, coordinador de la comarca de Manacor (a la foto devora Bàrbara Bauçà)

- Quan de temps fa que veniu a Vilafranca?

Des de l'any 1980.

- Durant l'any quantes de vegades veniu?
Venim tres vegades l'any. Perquè les dones només poden donar sang un pic cada quatre mesos mentre que els homes en poden donar cada tres mesos. I per aquest motiu només venim tres vegades.
- Que és més beneficiós per l'home o per la dona?
Per l'home és millor.
- La Vila, respecte a altres pobles de la comarca, quina aflluència de gent té?
Té un nivell normal.
- Quants de professionals han vingut aquest vespre?
Hi ha un metge, dues infermeres i un administratiu.
- Que els diríeu a la gent perquè s'animi?
Que no tinguin por que no és res, la sang serveix per tothom i que el dia menys pensat la pots necessitar. I que la duració de la donació és de mitja horeta i amb aquest temps pots salvar la vida a una persona.

Margalida Sansó

RONDALLA DEPRAVADA

Fenomen Paranormal

Ara fa un parell de setmanes que vaig llegir el suplement dominical del Diari de Mallorca. En les pàgines d'aquest suplement hi ha l'«Ossifar Nius», una forma divertida i corrossiva de veure les notícies i, a l'hora, fer-ne un anàlisi irònic i sarcàstic. En un dels seus apartats de notícies internacionals hi havia aquest comentari: «Un ancià italià va assegurar haver estat segrestat per un OVNI després de ser drogat amb alguna substància. Va descriure la nau; un lloc ple de llums i aparells. Continuava la descripció del succés: els extraterrestres són homes com nosaltres, però les dones no tenen pits».

El comentarista de l'«Ossifar Nius» va saber analitzar amb més realisme que el propi vell italià, i digué: «Segurament aquest pobre home va agafar una moixa com un piano, va entrar en una discoteca i seguidament es va lligar una Drac-Quenn».

Aquesta és la mateixa sensació, la d'aquest ancià italià, la que em va córrer pel cos aquestes passades festes, quant, entre copes de cava, torró i porcella rostida, vaig sentir el missatge nadalenc del nostre jovial i pentinat president Matas.

No seria res que em preocupés el fet d'haver d'escoltar les mil i una virtuts d'un govern fet a la mida dels especuladors i dels empresaris turístics, si no, haver de sentir un recital de incoherències, tres o quatre bajanades mesurades i un caramull de sortides de solc.

El pobre vell italià d'havia estar drogat per algun tipus de vi de barral caducat, jo, segurament per una embafada de torró fluix, el que si és cert, és que tots dos, el vell italià i jo, ens introduïren dins una nau extraterrestre: ell dins una de Mart i jo dins una de Mallorca, tot un fenomen paranormal.

Jaume Sansó i Caldentey.

Evolució

Aquests dies s'ha fet una gran passa en l'evolució humana amb el reconeixement de l'anomenada teoria de Darwin per part del catolicisme romà en les declaracions del seu representant, el papa Woytila. I no puc deixar de pensar, com qualsevol mona, en les paraules d'aquest bon home, o mona.

I és que és molt seriós tot això, ja que aquestes declaracions han canviat totalment la visió que tenia sobre la humanitat. Abans, creia una altra teoria, la teoria de la jerarquització. Pensava que hi havia homes, o mones, que per màgia o per qualche fenomen anormal, eren especials, distints,... i, per això, governaven el món i les vides dels altres. No comprenia per què havien d'acumular riqueses, crear explotació, guerres, misèria, dominar la ment dels altres éssers, organitzar religions, organitzar la política, els exèrcits,... i, a la fi, he vist la llum. Però ara tenc un gran problema, perquè quan encenc el televisor o llegesc el diari, veig que la teoria de l'evolució de Darwin ha deixat de ser una teoria i ha esdevingut una realitat a tots els nivells. No puc deixar de veure com a mones, persones que sempre m'havien obligat a veure com a éssers humans especials. Reis, comtes, ducs i marquesos són mones, així com banquers, generals, polítics, papes, cardenals, etc. personalitats de sang blava que

es coronen damunt les altres mones per la força, a bastonades, basant-se en lleis de la selva que ells mateixos estableixen per la força i es barallen per acumular bessons i plàtans com em comentava, aquests dies, un bon amic guixaine.

És un consol pensar que tots som igual de mones, tant qui du damunt el cap una corona com qui du una gorra de picapedrer. Ara que està ben clar que, tant el ric com el pobre, tenen l'origen pelut i que no hi ha justificació possible perquè hi hagi supremacies de raça o classe social. Queda per posar en pràctica la segona part de la teoria de Darwin, l'evolució, perquè tan important és per a l'ésser humà comprendre i assumir que tots descendim dels primats, com comprendre i assimilar que ara ens toca atots davallar de l'arbre i posar-nos a caminar i a evolucionar. I, sens dubte, tot és possible, ja que som milers i milers d'éssers humans, sobretot obrers, que feim tot el que tenim a les nostres mans per fer entendre que, malgrat ser descendents de les mones, podem posar-nos drets i evolucionar sense necessitat de viure a costa de dominar les altres mones i de barallar-nos per veure qui acumula més bessons o plàtans, és a dir, or, palaus o el Vaticà.

Josep Méndez González

Floristeria Mestre

ESPECIALITAT EN
FLORS NATURALS

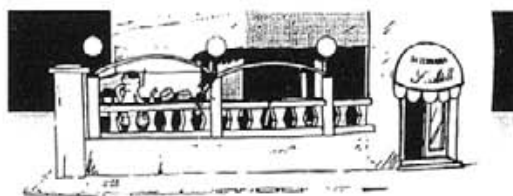
SERVEI PERMANENT

C/. Mn. Damià Nicolau, 12
VILAFRANCA

Tels. 56 03 03 / 83 20 72
Mòbil: 908 63 09 96

SA TERRASSA

S'Attell

Bones Festes!!

C/. Santa Bàrbara, 43
(Devora Camp de Futbol)

Tel. 56 06 42
VILAFRANCA

Un somriure dibuixarà l'orgull

El món corre depressa i ningú pot aturar-lo. Ningú té temps d'aturar-se a pensar si té temps per fer les coses. Esclaus del rellotge, ens oblidam d'escoltar tot allò que ens dóna força.

Una nina davant el mar i davall un arbre no deixa de plorar. El seu ésser d'infant no pot comprendre la magnitud dels grans, ni l'oblit constant a què és sotmesa.

No hi ha temps per als seus relats, ni jocs a mitja tarda. No hi ha contes per dormir, ni petons ja de matinada. No hi ha temps perquè el temps no els permet aturar-se, però permet abandonar un infant davant el mar i davall un arbre.

Preocupats perquè ho tingués tot, han aconseguit convertir-la en una estranya. Entossudits que no mancàs res, falta de tot dintre la cambra, davall la manta.

S'eixuga el plor i juga amb l'alba, esperant potser, que algú vengui a buscar-la. Tement una espera en va, es posa dreta i crida als vents que és la millor amiga de matinada.

El far, pocs quilòmetres enllà, ha estat vigilant-la. El mateix ha fet l'ocell que, des del niu, li ha cantat cançons de bres.

Passa el temps i no vé ningú a estimar-la, per abraçar-la fort, per eixugar les seves llàgrimes. L'escolta el vent que se'n du sovint els seus contes. Promet a un peix que estarà bé. A canvi ell haurà de visitar-la. Pactes de sang entre un peix i un infant són inexpugnables.

I escriurà sovint, en tornar, belles històries. El lilit convertit en fort no deixarà passar l'angoixa. I viurà l'anhel per mitjà dels contes. I despullarà el seu cor davant un full escrivint, passa a

passa, la seva vida.

I ella torna cada nit. I ell la fa feliç amb sa presència. I com podrà el destí contra un amic tan gentil, quan s'adonin que no és a casa. Serà llavors massa tard i la nina serà dona. Agafarà el portal per no tornar amb el record constant d'una infantesa trista. Però l'acompanyarà un peix que, malgrat els anys, no gosa deixar-la.

Se'n durà els fulls dins la maleta amb l'esperança que algú, per una vegada, es digni a escoltar-la. I el triomf serà honest.

Tornarà després davant el mar. I somriurà a l'ocell. I cridarà el peix per explicar-li que ha realitzat el seu somni. Però podrà l'enyorança vèncer les forces. I tornarà a casa.

Llavors algú posarà preu al seu somni. S'estalviarà dir res i caminant arribarà a la platja. Treurà els doblers i els llançarà al mar. En un vol ras el besaran tres cops abans de perdre's entre les ones. I amagaran les aigües un tresor més entre l'arena.

No els podia acceptar. Perquè la nina, davant el mar, aprenqué a no abaratir els desitjos.

Un somriure dibuixarà l'orgull de qui ha trobat la seva vida.

Maite Brazales

Passa el temps i no vé ningú a estimar-la, per abraçar-la fort, per eixugar les seves llàgrimes. L'escolta el vent que se'n du sovint els seus contes. Promet a un peix que estarà bé. A canvi ell haurà de visitar-la. Pactes de sang entre un peix i un infant són inexpugnables.

Premsa
Revistes
Objectes Regal
Llibres

Papereria Rondaies

Gloses de Jaume Nigorra

A XESC AMENGUAL, SEGONS EN CAPELLÀ

Diu que en Benavente digué:
només tenc admiradors,
i en Xesc als escriptors
els ha estampats a un paper,
que per cert han quedat molt bé
en que no siguin de colors.

A Mallorca hi ha pocs lectors,
perquè hi ha molt de foraster,
i per llegir tant de paper
pareix que sobren escriptors,
i han de mester subvencions
per poder viure un poc més bé.

A jo me consta que en Xesc
li agrada molt es llegir,
fa molt de temps que jo vaig dir:
perquè no se fa escriptor?
Sempre trobarà un lector
que amb ell voldrà compartir.

En Xesc és bona persona
perquè vol saludar a tothom,
per moltes de parts ja fa nom
perquè lo que té ho dóna.
Parlant amb ell una estona
no t'agafarà gens sa son.

Mirant sa càmera al revés
no podia fotografiar
gaire bé els paisatges,
però amb els personatges
plasmats en els seus papers
els ha sabut retratar.

Voldria dir-li a en Xesc,
d'Antoni Serra el seu amic,
varem estar plegats un pic,
perquè jo tenc un record fresc
quan dins el cervell records tresc
que encara ara jo tot sol ric.

Sempre cercava o trobava
l'ocasió per retratar,
dins la càmera posava

lo bo de dins el seu cervell,
i se poden treure es capell
en so seu fotografiar.

Ell és un home tan humil
que li agrada fer un favor,
i pareix que ho troba senzill
per qualsevol escriptor,
com treure des capdell un fil
per a la gent tenir amor.

A tots vosaltres escriptors
que sou de parla mallorquina
vos ha fet cosa molt fina
perquè tengueu admiradors.

Tots neixem amb una mida
que noltros l'hem de fer envant,
la farem molt més garrida.
Què Déu te dò llarga vida
per poder seguir retretant.

A jo ja me vé de nou
no treure a la loteria;
Que'n salut i alegria
puguis passar aquest any nou.

Enhorabora Xesc!!!

BAR RESTAURANT

SES TEULERES

**ESPECIALITAT EN CARN AL GRILL
PARRILADES I SERVEIS A LA CARTA**

BAR S'ESQUITX

VILAFRANCA

Fusteria Bover C.B.

*Portes i persianes
vidrieres
arrambadors
escales de caragol
mobles diversos*

C/. Dels Rocaberti, 29
Tel. 56 01 05

VILAFRANCA

MAGATZEM

CA'N PEDRO ROS

PINSOS • ABONS • CEREALS • INSECTICIDES

OCELLS DOMESTICATS
CANARIS • AGAPORNIS • LLOROS
PERICOS • EXÒTICS • CAROLINES

GÀBIES • COLLARS • MENJAR
MEDICAMENTS • ACCESORIS

Ctra. Palma, 48 - Tel/Fax 56 00 09
VILAFRANCA

TUCASA

ES MAGATZEM D'ES PLA, S.L.

*Materials per a la construcció
Ceràmiques*

CTRA. PALMA-MANACOR, 38
TEL. 56 01 54 - FAX 56 06 15
VILAFRANCA

El plaer de beure

José L. Ferrer Vi negre de criança. 1991

Com és ben sabut, els germans Roses elaboren els seus vins negres a partir de les varietats autòctones Manto Negre i Callet, aquesta última en proporció minoritària, i incorporant varietats foranes a nivell pràcticament anecdòtic.

El vi que tractarem avui pertany a la collita de 1991, any que no passarà a la història per la seva qualitat, tot i haver estat declarada bona, sinó perquè sortí publicada al BOE l'aprovació de la denominació d'origen de Binissalem i del seu consell regulador, a la qual pertany el vi en qüestió.

Aquest vi és el resultat d'una criança en roure americà durant un període de 24 mesos. A primer cop de vista, se'ns presenta un vi de color robí lleuger amb forts matisos de teula. Els aromes són de caràcter marcadament de fusta que recorden, també, la vainilla, juntament amb els aromes especiats. En boca és fresc i vellutat, amb un retronasal de la naturalesa de les fruites madures.

El vi es troba en el moment òptim de consum, tot i que podria aguantar un període no molt llarg de criança. Té un preu aproximat de 900 pessetes.

Francesc Grimalt

II Jornades d'Estudis Locals de la Mancomunitat del Pla

Del dia 13 al 16 de Març de 1997 se celebraran a Porreres les 2es. Jornades d'Estudis Locals.

S'estableixen dos temes generals:

- "Porreres, el medi i la gent"
- "El vi, passat i present" (història, art, geografia, economia, etnologia, etc...)

La data límit d'inscripció de comunicacions i assistència es el 31 de gener de 1997. L'assistència i participació és oberta i gratuïta.

Els interessats es poden inscriure enviant la butlleta impresa o telefonant a les oficines de la Mancomunitat:

Tel. 83 04 41

Fax. 83 04 40

Dissabte dia 8 de febrer

Festa de disfresses

150.000 pessetes en premis

Ho organitzen:

Bar Anit - Bar s'Altell - Bar s'Esquitx i
Ajuntament de Vilafranca

*** ANIVERSARI 1997 ***

DIMARTS 28 - a les 21h.
Inauguració Exposició
"Fotografies de muntanya"

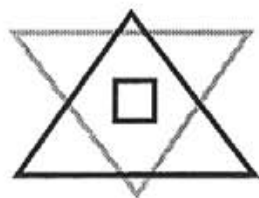
DIMECRES 29 - a les 21h.
PROJECCIÓ DIAPOSITIVES
"Intocables de la India"

DIJOUS 30 - a les 20,30h.
TORNEIG DE PUNYETA

DIVENDRES 1 - a les 23h.
CONCERT DE SMAITIPS

DISSABTE 2 - a les 24h.
CONCERT DE SMOKE

C/. Palma, 53 - Tel. 56 00 63 - VILAFRANCA

**COMERCIAL D'INSTAL.LACIONS
PETRA, S.L.**

VIDRIERIA

Doble cristl.lament • Envarillats i Tallats • Taules • Mampares de bany

INSTAL.LACIONS SANITÀRIES

Aire condicionat • Calefacció • Piscines (manteniment) • Reg per goteig

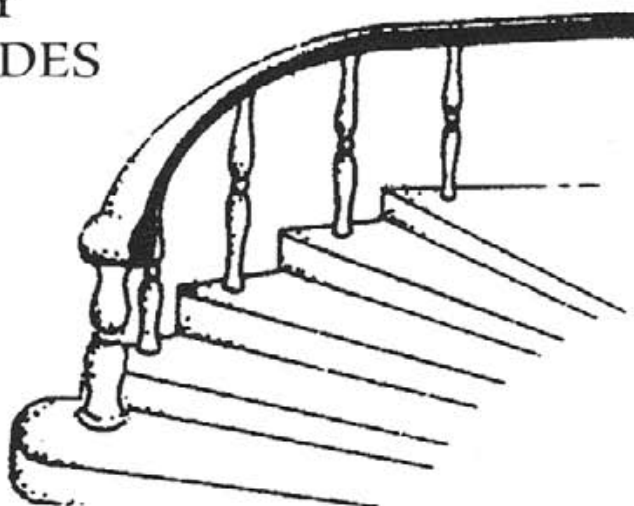
C/. Veracruz, s/n. • Tel. taller i exposició: 56 16 47 • PETRA

FUSTERIA

RIBOT • NICOLAU, S.L.

PORTES, VIDRIERS, PERSIANES I ARRAMBADORS
 MOBLES CUINA I BANY
 VIDRIERES ASSOLADADES

Cl. Ramón i Cajal, 20
Telèfon 83 03 61
 07520 PETRA

ELECTRIFICACIONES I FONTANERIA
HUGUET • BARCELÓ, S.L.

INSTAL·LACIONS ELÈCTRIQUES, DOMÈSTIQUES I INDUSTRIALS
 CÀMBRES DE BANY,

CALEFACCIÓ • AIRE CONDICIONAT • DEPURACIÓ PISCINES
 ENERGIA SOLAR • BOMBES SUMERGIDES • ANTENES TV

ctra. Palma, 28 • Tels. 56 01 19 - 908 09 70 37 • VILAFRANCA

Envasos i embalatges

No fa molt de temps, encara me'n recordo bé, que tothom anava a comprar amb senallata i que quan demanaves un kilo de plàtans i un de pomes tels possaven directament dins la senellata, era difícil aconseguir que la madona de la botiga te donàs una bossa de plàstic, també recordo que els envasos de cocacola eren retornables i que a ca nostra n'arribavem a acumular aprop de 10, però aquest descuit es convertia amb una alegria quan tornàvem les botelles a la botiga i amb els doblers ens compràvem una cosa bona. La llet i els sucus també venien en envasos de vidre retornables.

Ara això ja no és així: s'han perdut els envasos retornables, la fruita ja no la te pesa la madona de la botiga: o hi ha una màquina per pesar-la tu mateix o ve embolicada en plàstic i dins una palenganeta de forespan (producte que se tira als fems); la llet l'hem de comprar dins botelles de plàstic o dins els famosos tetrabreks, és difícil trobar sucus dins botelles de vidre, i un llarg etcètera.

Si analitzàssim el nostre poal de fems d'un dia i li llevàssim els restes de menjar trobariem la bossa de plàstic que ens han donat per dur la compra de la botiga a ca nostra, el paper plastificat en que ens han embolicat la carn o el peix, les botelles o capsos de suc i de llet, la llauna de la tonyina per fer l'ensalada i la del refresc que ens hem begut, els plàstics i les palenganetes de la fruita i verdura, i així fins a fer un gran caramull. I de tant en tant en aquest caramull diari hi hauríem d'afegir algun envàs del nostre perfum preferit, les botelles del xampú i gel que utilitzam per dutxar-nos, les capsos i plàstics que embolicaven la ràdio que fa poc ens hem comprat o les joguines dels nostres fills, el cartró i el plàstic que duïen les galletes que hem comprat per quedar bé amb els nostres convidats i el paper que embolicava el

regal que ens fan pel nostre sant o pels anys, entre altres coses.

I no tan sols això, tots els productes que tenen a les botigues que anam a comprar hi han arribat dins capsos o dins envoltoris de plàstica.

Desenvolupament i residus

L'arribada del turisme a Mallorca ens va conduir a una societat desenvolupada convertint-nos en una societat d'usar i tirar. Encara que és veritat que en el major ús d'envasos hi tenen a veure les mesures imposades per garantir una major seguretat dels consumidors, com la prohibició de venta a granel de determinats productes després del cas colza.

El producte alimentici ha d'estar protegit contra la contaminació externa, però que passa amb altres coses com les capsos de regals, la pasta higiènica que a més de venir dins el tub dur un envoltori de paper, els perfums amb varis envoltoris, els bombons que venen embolicats amb paperets individuals,...? Com més car és un producte, més envasos diferents utilitza, com si es tractàs d'una ceba hi ha que anar retirant capes i capes fins a arribar al cor, que és el que es desitja amb la diferència de que aquestes capsos en moltes ocasions no són biodegradables.

És veritat que les condicions higièniques i sanitàries dels productes han millorat amb els envasos,

És veritat que les condicions higièniques i sanitàries dels productes han millorat amb els envasos, però també és cert que van sortint exemples de la contaminació dels productes amb els aditius que contenen els envasos

però també és cert que van sortint exemples de la contaminació dels productes amb els aditius que contenen els envasos com per exemple el PVC que amb els canvis bruscs de temperatura pot desprendre els aditius que té el plàstic passant al producte que conté l'envàs; de fet aquest material està prohibit utilitzar-lo per envasar aigua a alguns països europeus. Un altre exemple és l'amiant que s'utilitzava a les llaunes de tonyina, s'ha demostrat que és una substància cancerígena.

No dubto ni vull negar que la tecnologia és molt bona i ens ajuda en moltes coses, però no ens hem d'enganyar, no és perfecte i està passant al mercat substàncies de les que no es

EVITEM

ESCOLLIM

 <p>ELS ENVASOS D'UN SOL ÚS</p>	 <p>ELS ENVASOS REUTILITZABLES</p>
 <p>LES BOSSES DE PLÀSTIC</p>	 <p>EL CARRO I EL CABAS</p>
 <p>LES SAFATES DE PORESPAN</p>	 <p>ELS PRODUCTES A GRANEL</p>
 <p>ELS AEROSOLS</p>	 <p>ELS PULVERITZADORS</p>

Una bona compra

sabran els seus efectes sobre la nostra salut fins després de 10, 15 o més de 20 anys d'haver estat al mercat, ni tampoc els efectes sobre el medi de la seva producció i eliminació.

Presència dels envasos al poal de fems

Dels 547,5 kilos de fems que cada un de nosaltres produeix a l'any el 32% en pes són envasos ocupant un 50% del volum dels residus. Aquest 32% representa uns 175 kilos d'envasos de materials distints que al cap de l'any cada un haurà tirat al fems i que podem desglossar de la següent manera:

93 kg de cartró-paper
34 kg de vidre
29 kg de plàstic
13 kg de llauna fèrrica
3 kg d'alumini
i 3 kg de materials diversos.

L'envàs per excelència és el vidre: una botella de vidre es pot reutilitzar 80 vegades, és fàcil de reciclar, té pocs efectes negatius sobre el medi, i compleix les mesures higièniques i sanitàries que pertoca. Però el vidre és desplaçat progressivament pel plàstic, substància que es fa a partir de recursos no renovables (petroli), que és difícil de reciclar degut a la seva diversitat i que tant la fabricació com el seu reciclatge és molt contaminant. No s'enten! En definitiva de cada vegada es van introduint al mercat més productes amb un cost ambiental elevat (com l'alumini i el plàstic) i més difícils de re-

ciclar o quasi bé impossible (com el tetrabreak). El més fotut de l'assumpte, i perdonau-me l'expressió, és que els consumidors com nosaltres pagam més doblers per l'envàs que pel que hi ha dintre i després encara hem de pagar per l'eliminació d'aquest producte.

Tot aquest desgavell d'envasos i embalatges excessius va fer que no tan sols es preocupassin els ecologistes sino també la Comunitat Europea que va treure una Directiva sobre aquesta temàtica. Dita Directiva obliga als Estats Membres a elaborar unes lleis pròpies per reduir la quantitat d'envasos, eliminar certs materials i reciclar unes xifres mínimes d'envasos. Aquesta llei està a punt d'aprovar-se a Espanya, i crec que ens pot interessar degut a que ens afecta directament.

Llei d'envasos i embalatges

El Decret sobre envasos i embalatges estar a punt de ser aprovat després d'haver-se presentat el 16 avantprojecte, imaginau-vos la dificultat de regular aquest problema, ja que cao dels productors d'envasos estan disposats a deixar d'utilitzar els diferents materials que actualment s'estan emprant per fabricar envasos.

Aquesta llei suposarà que en un màxim de 5 anys s'han de valoritzar entre el 50 i el 65% en pes del total de residus d'envasos que es generin i d'aquest percentatge al manco s'haurà

Una compra molt poc ecològica

de reciclar entre el 15 i 45 %, amb un 15% mínim per cada material. Cal destacar dos inconvenients importants, en primer lloc dins el concepte valoritzar hi està considerada la incineració amb reaprofitament energètic, fet que incentivarà les incineradores com la que tenim a Mallorca; i en segon lloc s'estableix que el tema del PVC no es debatarà fins haver passat un any, quan a mots païssos europeus ja tenen polítiques reductores de la presència de PVC en els envasos en un 15% per un període de temps de 10 anys.

Com es durà a terme aquest projecte de llei? Es contemplen dos sistemes alternatius obligatoris:

1. sistema de retorn, en el que el consumidor pagarà per l'envàs una quantitat de doblers que li serà retornada al tornar l'envàs
2. sistema voluntari, en que el consumidor estarà exent de pagar per l'envàs i que seran els productors d'envasos els que pagaran a l'Estat una quantitat prefixada per poder treure al mercat dit envàs; es xerra de mitja pesseta per envàs. Aquests doblers seran emprats per gestionar un organisme públic o privat que s'encarregarà de desenvolupar sistemes de recollida selectiva i separació dels residus d'envasos per després ser valoritzats (reutilització, reciclatge i incineració amb reaprofitament d'energia). Els envasos que s'acolleixin a

El més fotut de l'assumpte, i perdonau-me l'expressió, és que els consumidors com nosaltres pagam més doblers per l'envàs que pel que hi ha dintre i després encara hem de pagar per l'eliminació d'aquest producte

Cauen 90 litres d'aigua per metre quadrat en 15 dies

DADES METEREOLÒGIQUES

DIA	L/M ²
16/12/96	25
19/12/96	7
23/12/96	3
25/12/96	1,5
29/12/96	2
30/12/96	25
03/01/97	5
7 i 8 /01/97	20
TOTAL	88,8

n'aquest sistema duran un símbol distintiu.

Què podem fer nosaltres?
Fitxar-nos amb el que comprem. Fugir dels productes excessivament envasats.

No tirar els fems de qualsevol manera. Utilitza els contenidors de recollida selectiva pels diferents materials.

Procura no demanar bosses de plàstic quan vagis a comprar. Ves-hi amb senalleta. En cas de no tenir més remei que haver d'utilitzar bosses de plàstic, reutilitza-les, tant sigui per tornar-hi anar a comprar o com per bosses de fems.

Cerca els productes que consumeixes en envasos reciclables. En cas de que no els trobis a la teva botiga habitual demana perquè no duen els productes en envasos de vidre.

Compra productes amb la menor quantitat d'embalatge possible. Molts d'articles no necessiten cap

tipus d'embalatge i amb una sola capa bastaria per la majoria d'ells.

Sempre que puguis, compra les verdures i fruites a granel sense bossa de plàstic i sense palenganetes de forespan.

Fes tot el possible per evitar els embalatges de plàstic, les llaunes i els aerosols. Si pots triar agafa productes amb envasos de vidre o de paper.

Intentar reduir els productes d'usar i tirar com torcaboques de paper,

mocadors de paper, plats o cuberts de plàstic.

Sempre que puguis, utilitza productes reciclats, pensa que serveix de ben poc dur les matèries primeres a reciclar si després nosaltres no utilitzam els productes que es fan amb elles.

Evita el menjar ràpid molt empaquetat.

Rebutja papers gratuïts de propaganda. La propaganda inútil a la bústia pot suposar varis kilos de paper al cap de l'any.

Si veus algú que tira coses

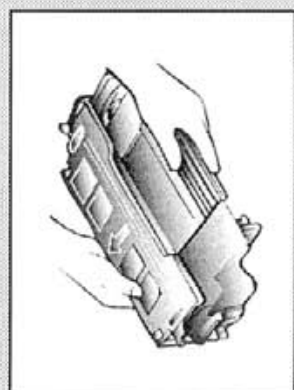
al carrer i no t'atreveixes a dir-li res, recolleix tu mateix el que ha tirat, segur que s'empagueix i la propera vegada no ho farà.

Si vas pel camp, recolleix més fems del que has produït; només així aconseguirem netejar-ho tot.

Francesca Martí

El consell del mes

La pols residual dels tòners usats de les impressores contenen metalls pesats contaminants i productes químics tòxics, per això no has de tirar-los al fems ni rentar-los al lavabo per llevar-los la pols. El que has de fer és cridar a la Fundació Deixalles als telèfons 472211 i 477239 que vendran a recollir el teu tòner per reciclar-l'ho o per llevar-li els productes contaminants, en cas de que no es pugui reciclar.

Bar Ca'n Boleto

C/. Palma, 11
Tel. 56 02 23
VILAFRANCA

FUSTERIA

J. JAUME
NICOLAU

Persianes, vidrieres,
portes de 1/2 punt,
feines d'encàrrec de tota
mida i model

Taller:

C/. Sant Josep, 93 - Tel. 83 20 60

Particular:

C/. Bonany, 53 - Tel. 56 03 71

VILAFRANCA DE BONANY

F U S T E R I A

GERMANS ARTIGUES, C.B.

PORTES
PERSIANES,
VIDRIERES,
ARRAMBADORS,
MOBLES DE CUINA

C/. Principal, 63 - Tel. 56 02 90 - 07250 VILAFRANCA

BAR - CAFETERIA

SA PLAÇA

BERENARS I
TAPES VARIADES

Plaça Major, 6 - Tels. 56 03 15
VILAFRANCA

Esports

El Vilafranca perd l'autoritat i els rivals són a només dos punts

Des de fa unes quantes setmanes, pareix ésser que el Vilafranca ha perdut la xispa que fins fa poc li havia aguantat. Sense més ni manco l'equip d'en Pep Sansó ha passat de dominar total i absolutament la categoria, a ser el primer classificat en només dos punts d'avantatge. Els meloners poc a poc han anat perdent el prestigi, que ells mateixos s'havien creat a la categoria. Tot va començar el passat sis de desembre, on el Vilafranca va perdre el primer partit de tota la temporada, al camp de Son Ferriol, en principi no semblava que els esperàs una crisi de resultats, ja que l'equip donava part de la copa a l'àrbitre i al terreny de joc. El partit de davant el Vilafranca va guanyar a casa per dos gols a un davant el Recreatiu la Victòria, el club verd i blanc tornava a estar estable, però just per una setmana perquè la jornada següent, perdia per dos gols a zero davant un rival a priori molt més inferior que el Vilafranca. En aquest partit l'equip d'en Pep i d'en Gaspar no va saber aguantar la pressió que es van trobar al municipal de Santanyí.

El partit va ser molt dur, i com sempre els vilafranquers rebem i no sabem donar, a la mitja part ja hi havia mig equip copejat, a causa del fort joc que van fer els santanyiners.

El passat cinc de gener, el Vilafranca ençatava l'any 1997 amb una victòria damunt el S'arracó, a les hores darrer classificat en només sis punts. El Vilafranca va guanyar el partit amb un contundent tres gols a un, el que no fou tant contundent va ser el partit, i sobretot el joc que desenvolupà l'equip vilafranquer. Al principi el Vilafranca es pensava que només seria posar-se els vestits, però no va ser així ja que en tots els primer quaranta cinc minuts primers el C.F. Vilafranca no va poder fer cap gol a la porteria d'un S'arracó que sortí a jugar al contra atac, i aguantar el resultat. Tot just quan va començar la segona part el Vilafranca es va avançar amb un gol que transformà Morey de penal, un minut després el jove

Gol de Tolo Rigo davant el Calvià. Foto: Joan Jaume

manacorí Marí va sentenciar el partit amb el dos zero; encara que al minut vint-i-dos ell mateix va fer el tercer de l'equip meloner.

La jornada següent el Vilafranca la tornà a afrontar a casa, aquest cop davant el Calvià el partit acabà amb un empat a un. El Vilafranca va fer el pitjor partit de tota la temporada, els jugadors pareixia que no estaven motivats ja que quan perdien la pilota no anaven a recupe-

rar-la, i això va provocar que al minut setanta-set el Calvià empatàs el partit, i s'en va dur dos punts del Molí Nou.

I ja el darrer partit que ha afrontat el Vilafranca abans de tancar l'edició, ha estat la darrera derrota, i la més contundent, que va ser a Mancor de la Vall, davant el Montaura, el resultat va ser de quatre gols a un.

Jaume Vidal-Foto: Joan J.

Centre de Gimnàstica
i Estètica

C/. Sta. Bàrbara, 12
Tels. 56 05 46
VILAFRANCA

FUSTERIA
galmés

Carrer de Sta. Bàrbara, 62 - teléf. 56 00 71
07250 VILAFRANCA DE BONANY (Mallorca)

JUVENILS

La temporada comença a ser feixuga pels jugadors juvenils

Els nostres juvenils no acaben d'aixecar el cap, ja que han sumat quatre derrotes consecutives en el darrer tram de la primera volta. El fet d'haver encaixat seixanta gols al llarg del campionat fa que els nostres juvenils siguin l'equip més golejat del seu grup. A més a més, l'equip vilafranquer només ha estat capaç de marcar devuit gols en tretze partits.

En els quatre darrers partits els vilafranquers han encaixat vint-i-set gols i només n'han fet dos. El Vilafranca juvenil està en el lloc desè de la taula classificatòria.

S'ha demostrat una vegada més que la manca de jugadors ha estat la causa de tantes golejades encaixades, ja que en alguns partits s'ha arribat a jugar amb només nou o deu jugadors. Millors temps arribaran.

RESULTATS

Cala D'or 14-Vilafranca 0
Vilafranca 0-Bunyola 3
Algaida 3-Vilafranca 2
Esporles 7-Vilafranca 0

CADETS

Els cadets milloren el joc i escalen posicions mes rera mes

Els cadets entrenats pels germans Escales milloren el seu joc a mesura que transcurreix el campionat de lliga. La gran tasca que estan duent a terme aquests dos entrenadors fa que l'equip augmenti de posició a mesura que passen els partits. Tot i les baixes que pateix l'equip vilafranquer es capaç de guanyar al segon classificat, el Santanyi.

Acabada la primera volta, el C.F. Vilafranca es troba en una meritòria setena posició. Tenir vàries baixes ha fet que el Vilafranca hagi fitxat un nou jugador petrer, el qual va debutar contra l'Olimpic de Manacor.

Esperam que l'equip cadet segueixi aquesta cadena de bons resultats i que l'any que ve poguem veure uns cadets de Primera.

RESULTATS

Vilafranca 2-Montuïri 2
Vilafranca 4-Santanyi 3
Olimpic 1-Vilafranca 0

FUTBOL7-ALEVI

Els jugadors no agafen el ritme del campionat

Els alevins no estan en forma, ja que en els dos darrers mesos només han estat capaços de guanyar un sol partit.

Tot i l'interès que estan posant tant l'equip com el cos tècnic en guanyar, el Vilafranca no ho aconsegueix, ja que la mala sort sembla acompanyar als nostres alevins.

Degut a aquesta mala sort, l'equip està situat a la onzena posició a vint-i-quatre punts del primer classificat.

Això no pot seguir així. La gent del poble espera un canvi radical de resultats ja que amb l'equip que té els

nostres jugadors no poden aspirar a quedar a la cua de la classificació.

RESULTATS

Colònia 7-Vilafranca 0
Peguera 2-Vilafranca 0

FUTBOL7-BENJAMI

Els punts fora de casa també s'han d'aconseguir

Tot i tenir joves promeses, els de Vilafranca no acaben de donar la talla. Si l'equip només aconsegueix puntuar a casa, no aconseguirà pujar de categoria.

Malgrat això, l'equip es troba en una merescuda vuitena posició, ja que les ganes que posen els jugadors sobre el camp són molt grans.

L'avantatge que el sisè porta sobre els nostres benjamins és molt escassa

(tan sols dos punts).

Si l'equip s'esforça tan sols una mica més pot aconseguir el que es mereix, un ascens.

RESULTATS

Mariense 6-Vilafranca 2
Vilafranca 7-Montuïri 3
Murense 1-Vilafranca 0
Vilafranca 4-E.S. Salvador 2

Rafel Jaume i Toni Sansó

Voleibol

Les cadets a tres partits per acabar la temporada

L'equip cadet amb el seu patrocinador, Tomeu Peña. Foto: Joan Jaume

Les jovenetes, del voleibol femení vilafranquer, de cada vegada van a més, ja s'ha situat en segon lloc, i ja aspiren al primer, lloc on pareix ser impossible després de la derrota que van sofrir el passat dimecres dia quinze davant el Sant Josep C. La jornada d'abans no va ser una de les millors ja que van

caure derrotades davant un pessim Arenal, que no va fer res de l'altre món per endur-se'n la victòria. Ara ja només falten tres partits per acabar la lliga esperem que les nostres representants del voleibol femení ens deixin en una cota bastant alta dintre del voleibol femení balear.

Jaume Vidal

Els dies 15 i 16 de febrer VII Gimcana per celebrar el 15è aniversari del Grup Excursionista

Convocatòria del VII Gimcana Excursionista

BASES

- Participació: és oberta a tots els excursionistes.
- Composició dels equips: els equips participants estaran formats per dues, tres o quatre persones.
- Material aconsellable: una brúixola per equip, llàpis, paper, equip de bivac, cercle graduat i els mapes seran facilitats gratuïtament.
- Cada equip haurà d'anar agrupat durant tot el recorregut, sense que hi hagi més de 50 metres entre el primer i el darrer component de l'equip.
- Els equips han de realitzar la totalitat de l'itinerari amb tots els seus components, de no ésser així l'equip podrà ser penalitzat
- Respectar les normes essencials, esportives, cíviques i de camaraderia. En cas de necessitat (pèrdua, accident, etc.) els equips hauran d'ajudar-se mutuament.
- Sistema de puntuació. La comissió organitzadora valorarà tant els resultats obtinguts a les proves teòriques i pràctiques, com el temps emprat, així com el comportament cívic i esportiu.
- El recorregut es farà íntegrament a peu.
- Imprevists: qualsevol variació o imprevist restarà a criteri de la comissió organitzadora.
- Inscripció: la inscripció es farà per equips a raó de cinc-centes pessetes per persona.
- La concentració es farà davant el Club d'Esplai de Vilafranca a les 14,30 hores del dia 15 de febrer de 1997

Instant de la darrera edició. Foto: Joan Jaume

*15 anys
fent
camí*

Auto-servei Can Joan

C/ Joan Barceló, 27
Telf. 56 05 61
VILAFRANCA

**Les millors ofertes
per tots els vilafranquers**

Defuncions

Antònia Font Català, va morir el passat 14 de juliol de 1996 als 84 anys

Jaume Sansó Rosselló morí als 74 anys el 30 de juliol del 1996

Maria Bauzá Jaume morí dia 13 de novembre als 72 anys d'edat

Miquel Garí Sansó, de 60 anys d'edat, morí dia 20 de novembre

Antònia Gayà Jaume, de 78 anys, va morir dia 24 de novembre

Guillem Garí Sansó va morir dia 23 de desembre als 47 anys

Margalida Andreu Garí va morir dia 26 de desembre als 70 anys

Guillem Barceló Barceló de 72 anys, va morir dia 1 de gener

Francesc Bordoy Mayol, morí el passat 4 de gener als 69 anys

Gabriel Gayà Garí, de 72 anys d'edat, morí el passat 6 de gener

També ens han deixat: Antònia Bover Font, que va morir el passat 19 de novembre als 81 anys d'edat i Salvador Bennassar Jaume de 70 anys d'edat, que va morir el passat 26 de desembre de 1996

**CONSUMEIX PRODUCTES
DE LA NOSTRA TERRA**

Es Molí Nou

Es piló

Una glossa per començar.-
Entre garriga i sa saó
han fet el miracle de s'any,
a s'ombra d'un esclata-sang
hi fa sa ses un mè bessó.

La Sala és una caseta
per atendre als vilafranquers,
pareix que ha 'cabat els doblers
perquè ja no hi ha jugueta.

Els Reis no és només un dia.- Sembla que la diada de Reis va deixar-ne més d'un de ben empenyat. Pel que sembla n'hi ha més d'un que es pensa que això dels Reis només és cosa d'una dia i que posant un poc de paperí als remolcs, pujant damunt la carrossa i repartint quatre juguetes la cosa està enllestida. Res, que en acabar la gent només recordava el jeep de la Guàrdia Civil que tallava rama davant davant amb les sirenes amollades (algú havia de substituir el tren), i que tres pages mal vestits s'havien convertit en Reis perquè plovia i no es podien banyar, igual que alguns cavalls que cada any sortien. Això sí, enhorabona a l'Associació de Pares d'Alumnes que eren els únics que duen la lliçó preparada i als pocs voluntaris que col.laboraren en tot i per tot en els moments precissos perquè un any més els nins i nines de Vilafranca poguessin veure els Reis d'Orient arribar a les portes de casa seva.

**Fotografies
de
Muntanya
al Bar Anit**

... Unes botes, el sac de dormir, es fognonet, 60 m. de corda, 2 o 3 bagues d'ancletje, un arnès, una vintena de mosquetons, els «jumais», un vuit, el pot estanc, un casc, dues càmeres, quatre objectius, un «tripode», fos flashos, un grapat de filtres, no se quants de rodets de pel.lícula...

Aquesta exposició «Fotografies de Muntanya» no és més que un recull de moments, instants irrepetibles i experiències viscudes totes elles a un mateix entorn: la Muntanya.

Qui són? Què fan?

Primer d'Educació Infantil

Alumnes: Antònia Bauzà Gayà, Maria Magdalena Bover Riera, Mateu Català Horrach, Sebastià Català Monroig, Miquel Crespí Gaià, Joan Antoni Garcia Miralles, Antoni Gual Barceló, Laura Hernández Font, Maria Neus Jaume Bover, David Lull Bauzà, Antoni Nicolau Martí, Francesca Nicolau Ribot, Josep Antoni Pinteño Estrany, Mateu Pons Gari, Mateu Riera Pasqual, Mateu Rigo Barceló, Gabriel Rosselló Bestard, Joan Jaume Sansó Oliver, Maria Servera Barceló, Cristòbal Zafra Araque i Aina Maria Rosselló Capó.

Les excursions programades per enguany són: el primer trimestre anar al teatre a Ciutat, el segon trimestre fer una excursió al castell de Bellver i veure una exhibició de la policia muntada de Palma i el tercer trimestre fer una visita a la fàbrica

Quely a Inca.

Contingut del primer curs del segon cicle d'Educació Infantil:

Hàbits per adquirir autonomia, com ara anar al bany sols, vestir-se i desvestir-se, etc.

Centres d'interès, el cos, l'escola, Nadal, l'hivern, carnestoltes, aliments, plantes, animals i el sol.

Llenguatge oral i escrit: vocabulari, contes, el traç vertical, horitzontal, oblic i cir-

cular.

Llenguatge matemàtic, numeros 1, 2 i 3, figures geomètriques (quadrat, cercle i triangle); nocions espacials (dins, fora; alt, baix; damunt, sota; llarg, curt).

Llenguatge plàstic, cançons, audicions, ritmes, so i silenci, intensitat del so (fort/flux)

Expressió corporal.

Tutora: Catalina Dalmau

Fotos: Magdalena Bauçà

Segon curs d'ESO

Samuel Amengual Caldentey, Ferran Amer Barceló, M. Cristina Barceló Villalba, Ines del Carmen Boix Curbelo, Catalina Ferrer Nebot, Bàrbara Garí Gayà, Maria Victòria Gomis Torres, Rafel Grimalt Riera, Dairel Garcia Jaume, Mateu Jaume Roig, Antoni Mascaró Portell, Patricia Pons Bordoy, Mateu Portell Català, Joan Riera Mas, Guillem Riera Nicolau, Susana Riera Nieto, Maria Magdalena Ruiz Jaume i Francesc Sansó Noguera.

Activitats extraescolars: dibuix tècnic.

Sortides i excursions: viatge d'estudis la setmana abans de Pasqua, anirem a París. Per aquest motiu cada setmana,

durant dos dies, organitzen un bar a l'escola on es venen coques, galetes i succs. També han organitzat juntament amb els de primer d'ESO diferents activitats: una tómbola, un festival, loteria... per tal d'obtenir diners pel viatge. També anirem a Cala Mondragó.

Estructura del curs

Geografia i Història, la terra,

formació del sistema solar, races, religions més significatives i història des del Renaixement fins a l'actualitat.

Llengua catalana i castellana, literatura des del Renaixement fins a l'actualitat (diferents moviments literaris), insistim molt amb l'ortografia, oracions simples i compostes, lectura expressiva i comprensiva, resums, descripcions, narracions, retrats, contes i llegendes.

Matemàtiques, operacions amb numeros fraccionaris, equacions de primer i segon grau, sistemes d'equacions, polinomis, radicals i potències, unitats de volum i superfícies.

Ciències Naturals, física i química.

Anglès: expressió oral i escrita.

Tutora: Maria Antònia Villena